

springtime

Unga killar om alkoholkonsumtion, öl och inköpskanaler

- Fokusgrupper om förändringar i konsumtionsvanor och inköpsvanor

Maria Melin

Stockholm i juni 2004

Metod och urval

- Kvalitativ metod
 - Två gruppdiskussioner (fokusgrupper) genomförda i Göteborg och Västerås i juni månad 2004
- Urval
 - Killar i åldern 21-34, som någon gång har köpt alkohol utomlands under det senaste året
 - TEMO har ansvarat för rekryteringen
- Antal deltagare
 - sammanlagt deltog 20 personer

Frågeställningar

- Konsumtionsvanor alkohol
 - NÄR, VAR och HUR konsumeras alkohol/öl?
 - Förändringar av alkoholkonsumtionen?
- Inköpsvanor alkohol – generellt
 - VAR, NÄR och HUR inköps alkohol/öl?
 - Förändringar av inköpsvanor av alkohol?
- Inköpsvanor alkohol – utomlands
 - NÄR, VAR och HUR köps alkohol/öl utomlands?
 - Förändringar av inköpsvanor av alkohol utomlands?

Slutsatser

- en tillåtande syn på alkohol

- Det är uppenbart att attityden till alkohol har förändrats. När man pratar om alkoholkonsumtion med deltagarna i undersökningen exkluderas starköl från diskussionen. I deras ögon är öl INTE alkohol.
- Starköl är inte längre en dryck som konsumeras enbart på helger och i sociala sammanhang – utan spontandricks lika ofta en dag mitt i veckan på egen hand

Slutsatser

- fri tillgång på billig öl

- Man behöver inte resa utomlands för att skaffa billig öl. Tillgången på smuggelöl är fri i Sverige.
- Smuggelöl köps i närmiljön – dygnet runt – av grannen, på jobbet, av förbipasserande lastbilschaufförer
- Om det skulle vara aktuellt för deltagarna att åka på "alkoresa" är det inte för att köpa alkohol för eget husbehov utan för att sälja och tjäna pengar

Slutsatser

- en platta öl ger ökat vardagsdrickande

- Undersökningen visar att ett lager öl hemma leder tveklöst till ökat spontandrickande och ökad ölkonsumtion
- Intressant att notera är att lagret behöver inte vara särskilt stort för att ge ökad konsumtion – det räcker med ett par plattor öl hemma

Resultat

- attityden till alkohol

- Diskussionen visar tydligt att alkohol är lika med SPRIT för deltagarna
 - Pratar man om öl i termer av alkohol får man stora frågande ansikten som svar – de förstår inte ens frågan
- Öl ses alltså INTE som alkohol – utan en dryck bland andra drycker

Konsumtionsvanor

– alkohol

- För deltagarna är det helt naturligt att dricka alkohol när andan faller på – en eller ett par öl på kvällen eller vin till middagen en dag mitt i veckan.

”Jag dricker när som helst. Det behövs inte någon speciell anledning, utan när jag känner för det.” (Patrik 26 år)

”Har man en öl i kylen väntar man inte på att det blir fredag eller lördag.” (Hannes 22 år)

- Idag är det OK att dricka alkohol när man är ensam – men INTE att bli onykter

”Bara alkisar blir fulla ensamma.” (Magnus 25 år)

- Avstår från alkohol gör deltagarna endast när man kör

”Jag tänker på öl som ÖL när jag ska köra bil – inte annars.” (Patrik 26 år)

Konsumtionsvanor

– öl

- Öl konsumeras när andan faller på ofta som en belöning eller i goda vänners lag

”När man har utfört något som är påfrestande är det gott med en kall öl.” (Loke 27 år)

”Jag tar en öl så fort jag blir värd den.” (Dennis 33 år)

- Tidigare såg deltagarna öl primärt som en berusningsdryck – idag är öl framförallt för spontandrickande

”Förut drack man för att bli full, nu dricker jag öl för att det är gott” (Christopher 22 år)

Konsumtionsvanor

– öl

- På frågan var det allra helst dricker blir loppet jämnt mellan folköl eller starköl. Men diskussionen visar att flertalet ofta dricker starköl – inte bara på helgen.
 - Lättöl konsumeras inte – det är för ”gamla tanter”
- Samtalen visar tydligt att tillgång av öl i hemmet ger ÖKAD konsumtion

”Det är klart jag dricker mer – ölen står ju där hemma. Det är inte extrajobb för den där ölen. Man går inte till bolaget för EN öl.”
(Patrik 26 år)

Inköpsvanor alkohol

– generellt

- Var skaffar man sin alkohol? Jo, till Systembolaget går deltagarna för att köpa MINDRE mängder öl eller vin – aldrig sprit
 - Öl från Systembolaget inhandlas för planerade konsumtionstillfällen – en fest, en middag etcetera
 - Sprit köper de utomlands – när de är på semester eller konferens

”Man köper inte två plattor öl på bolaget.” (Jonas 30 år)

”Har man möjlighet att köpa från någon annan så gör man. Inte på bolaget eftersom det skulle gå flera hundra i veckan.” (Leo 26 år)

*”Jag åker till Bäckby om jag ska ha billig sprit (garv...).”
(Christopher 22 år)*

”Jag har aldrig köpt sprit på bolaget.” (Dennis 33 år)

Inköpsvanor alkohol

- generellt

- När tillfälle ges köper de smuggel – oftast öl
- Smuggelölen säljs på platta – oftast köper de 2-3 plattor öl vid ett och samma tillfälle
- Smuggelölen köps för att det är bra att ha
 - Och (tvärtemot systembolagsinköp) för oplanerade dryckestillfällen

”Man sitter inte hemma och tänker att vad dyrt det är på Systemet. Utan kommer någon och erbjuder billigt så köper man.” (Peter 21 år)

”Jag har inget nummer att ringa just nu.” (Jesper 34 år)

Inköpsvanor alkohol

- smuggel

- Diskussionen visar att smuggling är en utbredd och NATURLIG inköpskanal för deltagarna
- Det visar sig vara lätt att få tag på smuggelöl, i synnerhet i Göteborg
 - Oftast köper de alkoholen via kompisar som åker utomlands, avlägsna "polare" eller från långtradare (på jobbet)

"När jag jobbade i hamnen fanns det alltid ett överflöd av bårs – högt och lågt."
(Jonas 32 år)

"Långtradarchaffisarna fattar att vi har så dyrt här hemma." (Leo 26 år)

"En kollega till mig åker ner med farsan och har plats över i bilen och köper med till mig." (Patrik 26 år)

"Förr fick man höra att någon hade varit utomlands – men nu får man höra att någon ska utomlands och undrar om man vill ha något?" (Christopher 22 år)

Inköpsvanor alkohol

– ”alkoresa”

- Idag reser INTE deltagarna utomlands enbart i syfte att köpa alkohol – de köper istället i andra hand hemma i Sverige
- Men intresset finns. För Göteborgsgruppen är steget att åka på en ”alkoresa” kortare än för Västeråsgruppen

Inköpsvanor alkohol

– ”alkoresa”

- Skälen FÖR att åka utomlands på ”alkoresa” är:
 - För att SÄLJA vidare och tjäna stora pengar – både smart och helt OK att göra, enligt flera
 - Det är MYCKET billigare än på bolaget
 - En rolig grej att åka iväg med polarna

”Jag skulle kunna tänka mig att åka – man kan tjäna grova pengar.” (Christopher 22 år)

”Jag har en kompis som åker ner han säljer öl för 260-300 kr plattan. Han tar 30-40 plattor i taget och tjänar 8000 per gång.” (Leo 26 år)

”Köper man utomlands innebär att man kan stå för spriten själv på festen utan att be andra att ta med sig alkohol eller pengar.” (Patrik 26 år)

Inköpsvanor alkohol

– ”alkoresa”

- Skälen för att INTE åka utomlands på ”alkoresa” är:
 - Onödigt att åka utomlands pga god tillgång av smuggelöl i Sverige
 - Känns inte värt besväret – för bökigt och omständligt
 - Det krävs ett startkapital för att köpa tillräckligt mycket så att man tjänar på det

”Nej, jag skulle aldrig åka utomlands för att köpa sprit. Det är alldeles för bökigt.” (Magnus 23 år)

Inköpsvanor

- om införelransonen

- När det gäller nivån på tillåten alkoholranson ges skilda svar
- Alla är dock eniga om det är MYCKET – i princip hur mycket som helst.

”Det är så mycket att man inte behöver bry sig.” (Christer 29 år)

”Du går snarare på övervikten än på ransonen.” (Loke 27 år)

”Man får ta in hur mycket man vill – det är bara att säga att det är till ett bröllop.” (Hannes 22 år)

”Det är mer än att det ryms in en bil.” (Jesper 34 år)

Inköpsvanor

- vid lägre pris

- Om priset (skatten) på alkohol i Sverige skulle vara jämförbart med priset i grannländerna finns det ingen anledning att köpa från/i utlandet

"Jag skulle börja köpa ölen på bolaget igen." (Hannes 22 år)

"Varför åka till Tyskland för att köpa mjölk." (Daniel 22 år)

"Jag köper gärna på Systembolaget för att bidra till välfärden. Men om alkoholen kostar 100 spänn på bolaget och för 50 spänn på annat ställe. Då köper jag för 50 spänn ändå." (Peter 21år)

"Det är väl klart jag slutar – sortimentet på systemet är brett." (Loke 27 år)

